

Iijoki-sopimus

KH 26.09.2023 § 323
2300/00.01.05/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Henri Pätsi, p. 0401595715

Iijoki-sopimus 2019–2023 solmittiin, jotta saataisiin henkilöresurssia Iijoen neuvottelukunnan laatiman Iijoen vesistövision ja toimenpideohjelman toteuttamiseksi. Iijoen vesistövisio ja toimenpideohjelma laadittiin Pohjois-Pohjanmaan liiton vetämässä EU-rahoitteisessa Iijoen otva -hankkeessa vuonna vuosina 2016–2018.

Iijoki-sopimusta ovat rahoittaneet Ii, Oulu, Pudasjärvi, Taivalkoski, PVO-Vesivoima Oy, Metsähallitus sekä turvetuottajat Neova Oy ja Turveruukki.

Iijoki-sopimuksen tehtäviä ovat Iijoen vesistövision ja toimenpideohjelman edistäminen, hankeyhteistyön koordinaatio, sekä Iijoen neuvottelukunnan kokousten ja Iijoki Foorumien järjestäminen. Iijoki-sopimus tukee myös sitä rahoitettavia kuntia niiden vesienhoitolain mukaisissa tehtävissään ja edistää näiden alueilla olevia vesistöhankeita.

Vesistövisio ja toimenpideohjelma tähtäävät vaelluskalojen luonnonkierron palauttamiseen ja veden laadun parantamiseen, jotka luovat pohjaa Iijoen arvon ja vetovoiman nostamiselle, elinkeinoelämän ja matkailun piristymiselle sekä virkistyskäytölle ja asumisviihtyvyydelle.

Alkuperäinen toimenpideohjelma sisälsi 23 vaelluskalojen palauttamista, vesistö- ja valuma-aluekunnostuksia, virkistystä, vetovoimaa ja elinkeinoja sekä vuorovaikutusta ja viestintää edistävää toimenpidettä tai kehittämiskohdetta, joista 19 on aloitettu tai toteutettu. Toimenpideohjelmaa on sittemmin päivitetty vuosittain.

Yhdistyksiä ja osakaskuntia on neuvottu ja aktivoitu paikallisissa kunnostushankkeissa ja hankeyhteistyötä on tehty tutkimuslaitosten ja alueen ulkopuolisten organisaatioiden kanssa. Alueen toimijoiden yhteistyö on ollut aktiivista ja sitoutuminen on mahdollistanut suurten hankkeiden käynnistämisen.

Esimerkiksi, tänä kesänä Iijolla on aloitettu vaelluskalojen avustettu luonnonkierto, kun Raasakan voimalaitospadon Kalasydän-kalatie avulla on otettu kiinni ja siirretty nousukaloja vapaana virtaaville ja kunnostetuille koskialueille, sekä vastaavasti Haapakoskelle rakennetulla alasvaellusväylällä on otettu kiinni luonnossa syntyneitä lohikalojen poikasia, joita on siirretty merivaellukselle. Matkailua edistetään Iijoen Lumo -matkailutoimijoiden verkostoitumishankkeella ja veden laatua parannetaan hyödyntämällä heikkotuottoisia ojitettuja soita metsätalouden vesiensuojelussa.

Iijoen yhteistyöhankkeet ovat samaan aikaan tuoneet miljoonia euroja avustus- ja yritysrahaa alueelle, joilla on työllistetty hanketyöntekijöitä, suunnittelijoita ja urakoitsijoita.

Iijoki-sopimuksen jatkokauden 2024–2028 suunnitelmana on jatkaa Iijoen neuvottelukunnan tärkeäksi kokemaa koordinaatiota ja edistää toimenpideohjelman mukaisia yhteistyöhankkeita. Iijoki-sopimus on

valtakunnallisestikin kiitelty ja edelläkävijä siinä, miten rakennetun vesistön tilaa on alettu parantaa laajapohjaisella yhteistyöllä.

Asiaa esittelee lijoen kehittämiskoordinaattori Lauri Rantala Micropolis Oy:stä.

Kaupunginjohtajan esitys Kaupunginhallitus kuulee Iijoki-sopimusta koskevan esittelyn ja käy keskustelun jatkovalmistelua varten.

Kaupunginjohtajan muutettu esitys

Kaupunginhallitus

1) kuulee Iijoki-sopimusta koskevan esittelyn ja kävi keskustelun jatkovalmistelua varten.; ja

2) päättää kaupungin osallistumisesta Iijoki-sopimuksen jatkokaudelle seuraavassa kokouksessa

Päätös Muutettu esitys hyväksyttiin.

Tämän asian esittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 17.50-18.05.